

Der har været Uenighed om denne Sag lige fra det Øjeblik, da selve Paragraffen kom ind som § 80 i 5. Juni-Grundloven, jeg skal kun gøre den Bemærkning, at i 1901, da de kirkelige Lovforslag blev forelagte her, hvor der diskuteredes ogsaa om Grundlovens § 75, viste det sig, at de to ærede Medlemmer, som i Dag ere Forespørgere, ikke vare ganske enige i denne Sag. Medens det ærede Medlem fra Ringkøbing særlig holdt paa, at der ved Udtrykket „Folkekirkens Forfatning“ maatte forstaas en Kirkerepræsentation, en Slags Kirke, dog med en temmelig betydelig Selvbestemmelsesret og et ikke lille Magtomraade, holdt den Gang det ærede Medlem fra Assens (Berntsen) paa, at det maa ske nok skulde være en Kirkerepræsentation, men med et betydelig mindre Magtomraade. Kirkens Gods, som det ærede Medlem fra Ringkøbing vilde have overladt til Kirken, ønskede det ærede Medlem fra Assens dog ikke, at Rigsdagen skulde fraskrive sig sin Ret til at afgøre Spørgsmaalet om. Men jeg skal i øvrigt ikke komme ind paa disse mange forskellige Meninger, der have været i denne Sag, det berører kun lige Grænsen af den foreliggende Forespørgsel. Jeg skal gaa ind paa den anden Del af Forespørgselen: hvorledes jeg i Tilfælde af, at jeg indrømmer, at § 75 indeholder et Paabud om, at Kirkens Forfatning ordnes ved Lov, kan forene det med Cirkulærerne af 23. December og 29. December forrige Aar og 8. Januar dette Aar.

Jeg skal saa begynde med at udtale om Cirkulærerne i det hele, at det, at de fremkom, var begrundet i, hvad der skete den 17. December forrige Aar, da Menighedsraadsloven blev forkastet ved en Rigsdagsbeslutning og Menighedsraadene som Følge deraf forsvandt den 1. Januar dette Aar. Det var Situationen. Og en saadan Situation kræver forskellige Foranstaltninger. Hvorvidt man nu kunde have faaet gennemført Love i de forskellige Retninger, hvor Menighedsraadene havde haft med forskellige Forretninger at gøre, Ting, der vare blevne dem overladte, Hverv, som de skulde besørge, i Tidsrummet mellem den 18. December og den 31. December, skal jeg ganske henstille til ærede Medlemmers Overvejelse. Det var med andre Ord en fuldstændig umulig Ting at komme i Huj og Hast med nogle Lovforslag, som bleve lagte paa Tingets Bord under Tingets Juleferie. Det var der formentlig ingen Mening i. Der hører en Overvejelse til, før et Forslag til Lov kan forelægges,

det vide alle de Herrer saa særdeles godt. Lige saa afgjort, som det er, at det var en Nødvendighed for Administrationen i dette Øjeblik at træde til, lige saa overbevist er jeg om, at den Maade, hvorpaa Administrationen ganske foreløbig og midlertidig har ordnet de foreliggende Sager, er den bedste og rimeligste Maade, der tænkes kan.

Det første Cirkulære gaar ud paa at afgøre, hvordan den ganske foreløbige Forvaltning af Kirkebøssernes Indhold skal ske. Der behøver man ikke at gaa saa langt tilbage som til Christian V.s Lov. Vi kunne f. Eks. nøjes med at gaa tilbage til 1856, da Kirkebøssernes Indhold blev givet til den ved Lov af 8. Marts 1856 oprettede „De fattiges Kasse“. Dette Forhold vedblev at bestaa, indtil Menighedsraadsloven traadte i Kraft i 1904. Da bleve disse Midler overladte til Menighedsraadens Bestyrelse med den Motivering, at disse Midler, der indsamledes i Kirkerne, burde komme den kirkelige Fattigpleje til gode. Da Menighedsraadene ophørte at fungere, maatte Spørgsmaalet blive dette: Hvem skal overtage den ganske foreløbige Forvaltning af dem? Og da kunde Ministeriet ikke finde nogen bedre Udvej end den at overlade Forvaltningen til de Mænd, der havde staaet som Formænd i de afgaaede Menighedsraad og altsaa haft med Forvaltningen at gøre. Man kunde ikke falde paa at lade dem overføre til den Institution, som hed Hjelpekassen, og som er traadt i Stedet for „Den frie Fattigkasse“, fordi man havde ikke nogen Hjemmel dertil. Kultusministeriet kunde ikke overdrage en indenrigsministeriel Institution at overtage dette Hverv, og det vilde ogsaa være i allerhøjeste Grad at gaa imod den Motivering, hvorefter de Midler vare henlagte til Menighedsraadene. Man var paa det rene med, og jeg er i dette Øjeblik fuldt paa det rene med, at Midlerne ville af de tidligere Formænd i Menighedsraadene i den, ventelig ringe, Tid, i hvilken Forvaltningen er lagt i Præsterne Hænder, blive uddelte ganske i samme Aand og paa ganske samme Maade som tidligere.

Det ærede Medlem fra Assens (Berntsen) mente, og det mente for øvrigt ogsaa det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen), at man kunde ganske roligt vente en Tid dermed, thi Midlerne vare opbrugte nu før Nytaar — naar Midlerne ere opbrugte, faa Præsterne for øvrigt ikke meget at forvalte —, og der kom ikke meget i Kirkebøsserne Nytaarsdag og de